



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

V. Ante alios, ab hoc vanæ gloriæ vitio sibi maxime cauere debent illi,
quibus ex officio proximis opitulari incumbit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

certarent, ab eaque omnibus in rebus se ingerente sibi tota contentione cauerent. Quemadmodum qui per mare nauigant, eos quam cautissime euitare fatagunt scopulos & breuia arenosa, quæ haud procul à portu sunt quem petunt; sæpe namque fieri videmus, vt qui feliciter in mari nauigarunt, in portu periclitentur: ita plurimi, cum totum prope vitæ cursum felicem habuerint, omnes quæ ingruiebant tentationes expugnando & superando; postea in fine, quando haud procul à portu distant, superioribus confisi victoribus, & summa velut in securitate agentes, quod superbiunt & negligentius se gesserint, triste fecere naufragium. Vt nauis, quæ tanto per mare circuitu rimas hæcenus non egit, nec succubuit, sæpe in ipso portu dehinc, & naufragium facit. Sic se res in hac vana gloria habet, ideoque eam sancti non in seite vocant *tempestatem in portu*: alii vero eam homini bene quidem compactam, instructam, & mercibus omnigenis onustam nauem habenti, sed hanc deinde terebro perforanti, per quam aperturam paulatim penetrans aqua eam fundum petere cogit, assimilant.

Hæc itaque causa erat, cur præsci illi Patres incipientibus & Nouitiis non præciperent vt à vana gloria sibi cauerent, quod hæc ipsis cautio minime necessaria videretur: quia qui iam nuper è mundo veniunt, & sanguine decurrente, peccati vulnera adhuc hiantia, & nondum penitus obducta habent; nimis quam multam sui humiliandorum & confundendorum materiam semper secum ferunt. Vnde his potius consulendum est, vt in abstinentia, penitentia, & sui confusione quam maxime se exercent. Veteranis itaque, qui suæ delicta iuuentutis multis iam lacrymis & diuturnis suspiriis expiarunt, magna vitæ seueritate se Deo reconciliant, & serio hæcenus virtutum exercitio incubuerunt, monita hæc necessaria iudico. Incipientes vero qui solidis virtutibus ca-

rent, at potius passionibus, malisque inclinationibus adhuc pleni sunt, qui hæcenus immemores vixerint, planxerunt, nullam penitus vana gloria sese efferendi, at potius magnam dolendi & erubescendi occasionem habent. Ita scilicet fieri deberet. Hinc itaque confundantur & se humiliant oportet illi, qui cum plurima, ob quæ demisse de se sentiant, habeant, ob rem vnã quæ eminet, & quam egisse se putant. euanescent & superbiunt. Quam itaque esse de decipi-mur! Si vel vna res mala in nobis inueniretur, sufficere deberet vt propter eam maxime confunderemur & humiliaremur: vt enim quid bonum dicatur, nihil desit oportet; vt malum vero, si vel vnum desit, satis est. In nobis vero contra se res habet; quia cum tot habeamus mala & errata, hæc ipsa ad humiliationem nostri non sufficiunt; at si vel vnum, quod bonum nobis esse videtur, habeamus, id nimis quam satis est ad superbiendum, & vt ab aliis æstimari & magnificari velimus. Vnde vanæ gloriæ malitia & versutia elucescet, cum ipsa nemini omnino, cuiuscunq; demum conditionis sit, parcat, & etiam sine vilo fundamento & causa hominem adoriatur. Vnde S. Bernhardus. *Ipsa est, inquit, in peccato prima, ad nos supplantandum, in conflictu postrema, id est, post omnia demum expugnanda.* Quapropter, fratres mei, inquit S. Augustinus aduersus hocce vitium vanimiter omnes armemur, & ad ipsum superandum accingamur, vti Dauidem fecisse collegimus, cum dicimus, *Auerte oculos tuos ne videant vanitatem.*

CAPVT V.

Ante alios, ab hoc vana gloriæ vitio sibi maxime cauerere debent illi, quibus ex officio proximis opitulari incumbit.

L 2 Tametsi

Vana gloria
est Tempestas
in portu.
Nauis perfo-
rata.

De ordin.
vita & mo-
rum insit.
In psal. 118.

Psal. 118. 37.

Tamet si omnibus in genere hominibus ex officio incumbat, hanc vanæ gloriæ tentationem à se penitus excutere, ut pluribus iam ante ostendimus; qui tamen vel ex officio, vel ex instituto singillatim animarum salutem procurare & promouere debemus, particulari quodam ab hac in parte circumspectam prouideque nos gerendos debito obstricti sumus. Nostra siquidem munia ac ministeria sublimissima, euidentissima, totique orbi quam maxime manifesta sunt; hinc quanto maiora ea & magis spiritualia sunt, eo ex vna parte maius periculum subest, & ex altera grauius nostrum peccatum foret, si nos ipsos in iis quæremus, & hominum laudem & plausum captaremus. Ea siquidem re nos effereamus & gloriaremur, quam Deus ipse quam maximi facit & æstimat, ipsis inquam gratiis & donis spiritualibus. Vnde S. Bernardus: *Væ qui bene de Deo & sentire & eloqui acceperunt, si quæstum æstiment pietatem; si conuertant ad inanem gloriam, quod ad lucra Dei acceperunt erogandum; si alta sapientes, humilibus non consentiant.* Væ inquam illis, quibus datum est bene de rebus diuinis & spiritualibus sentire, tum loqui, sacras Scripturas intelligere, & cum plausu ad populum concionari, si id quod illis est ad animas Deo lucrandas, Deique gloriam & honorem extendendum ac dilatandum concessum, totum in seipsis quærendis, hominumque commendatione captanda impendant. Paueant quod in Propheta Osea legitur, *Dedi eis argentum, multiplicauit eis aurum quæ fecerunt Baal, ex eo sibi honoris & gloriæ idolum constarunt.*

Huc S. Gregorius trahit illa Apostoli verba ad Corinthios scribentis, *Non sumus sicut plurimi adulterantes verbum Dei, sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur:* cuius ipse loci duas expositiones ponit. Duobus, inquit, modis Dei quis verbum adulterare potest. Primus est, quando scripturam diuinam aliter in-

telligit & exponit, quam re ipsa sonat, falsos & adulterinos eius sensus, proprii spiritus iudicio præcedendo; cum legitimus scripturæ maritus & auctor ipse sit Spiritus sanctus, & ille verus ac legitimus eius sensus, quem ipse Ecclesiæ per sanctos ac Doctores eius declarauit. Alter verbi Dei corrumpendi & adulterandi modus is est, qui ad propositum nostrum hic facit. Hæc inter verum legitimumque coniugem & adulterum differentia est, quod ille filios generare & habere intendat, hic vero suas duntaxat è concubitu furtiuo voluptates & delectationes spectet. Pari modo, qui per verbum Dei & officium quo fungitur, non tam quærit spirituales Deo filios gignere (is namque finis est, ob quem institutum est, iuxta illud Apostoli, *Per Euangelium ego vos genui*) quam suam delectationem, propriam consolationem, & ob illud magnificari & extolli; is verbum Dei adulterare censendus est. Atque inde est quod sancti Patres vanam gloriam etiam spiritualis luxuriæ nomine appellent; ob magnam videlicet voluptatem quæ ex ea percipitur, quæ tanto ea quæ è corporea commistione capitur maior est, quanto anima corpori antecellit. Ne itaque verbum Dei adulteremur, nihil aliud in omnibus ministeriis nostris spectemus, quam puram diuinæ eius Maiestatis honorem & gloriam, secundum illam Christi Domini de se ipso sententiam, *Ego non quero gloriam meam, sed eius qui misit me Patris.*

Relatu dignum & à nobis imitandum facinus de Ioab exercitus Davidici Præfecto narrat sacra Scriptura. Hic cum Rabat Ammonitarum metropolim, in qua proinde Rex ipse & proceres commorabantur, copiis suis vndequaque premeret, & eas ad angustias redegisset, ut ea iam iam potiturus videretur & occupaturus; nuncios ad Regem suum Dauid misit, quibus eum quo loco res essent certiores fecit,

& VI

Serm. 45. in
Cantic.

Oser. 2. 8.

Lib. 22. Moral.
cap. 17.
2. Cor. 2. 17.

Adulter
verbi Dei
duplex.

Psal. 113.

Luc. 2. 1.

1. Cor. 4. 11.

Vana gloria
spiritualis
feruoris.

Lib. 5. c.
Vna B. I.
Ignatii.

Iob. 8. 10.

2. Reg. 11. 11.

CAPVT VI.

Aliquot contra vanam gloriam remedia proponuntur.

& vt ipse in castra quamprimum veniet, urbemque inuaderet & expugnaret, commonuit. Cuius facti hanc ipse dat rationem, *ne, cum à me vastata fuerit urbs, nomini meo ascribatur victoria.* Atque vt Ioab scripsit, sic & factum est. Hanc nos par est erga Deum in omnibus operibus nostris fidelitatem imitari, nec vnquam velle, vt fructus & animarum conuersio, bonusque negotiorum successus nobis, sed vni Deo omnia ascribantur. *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.* Soli Deo, quia in caelis habitat, gloria omnis est attribuenda: ita namque cecinerunt Angeli dicentes, *Gloria in altissimis Deo.*

Sanctus Thomas Aquinas, vt in vita eius historia legimus, toto vita tempore nunquam sic à vana gloria fuit titillatus, vt ad culpam aliquam pertingeret: neue vnquam sibi vane ob excellentem scientiam, ingenium angelicum, aliaque dona & gratias à Deo datas complacuit, vel extulit. Beatus quoque Pater noster Ignatius, etiam multis antequam moreretur annis, ab omni prorsus tentatione ad vanam gloriam aucupandam liber fuisse legitur. Anima quippe eius adeo erat à luce caelesti, qua perfusus erat, illustrata, tantaque sui ipsius cognitio & contemptus in eo vigeabant, nullum vt vitium minus, quam hocce vanæ gloriæ vereretur. Hoc est quod ipsi debemus imitari, & erubescere & confundi, quod in rebus etiam vilibus & paruis ab inani vanæ gloriæ flabro nos abripi sinamus. Quid erit igitur, cum singularem quandam doctrinam tibi inesse, cum illustrem & celebrem te concionatorem euasisse, cum excellentem animarum fructum facere videbis; quid quando ob hæc ipsa à Principibus, Prælatibus, atque adeo mundo vniuerso celebraberis & magni fies? Necessè proinde est, vt in rebus minutis hominum laudes & præconia parui facere, neue vllis humanis respectibus moueri assuescamus, vt postea illud ipsum in maioribus, cum necesse fuerit, facere nouerimus.

SANCTVS Bernardus in Psal. *Qui habitat, ser. 14.* hunc versum eius, *Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem,* exponens, ostendit, quemadmodum horum animalium alia dentibus, alia afflatu, alia vnguibus nocent, alia rugitu suo consternant, ita diabolus omnibus hisce modis hominibus, inuisibilem alioquin, nocere, atque adeo animalium proprietates diuersis tentationibus & vitiis, quibus diabolus nos oppugnat, accommodat. Ad basiliscum vero cum venit, sic loquitur, De basilisco res mira & inaudita refertur taliter scilicet cum visu suo homini venenum afflare eum vt occidat: quam dein ipse proprietatem vanæ gloriæ vitio scite adaptat, iuxta illa Domini verba, *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, vt videamini ab eis:* perinde ac si diceret, caute ab oculis basilisci. Notandum vero, quod eum tantum regulus interficere dicitur, quem ipse prior conspexit; at si à te ipse prius conspiciatur, a deo tibi damnatum ab illo non accedat, vt ipsemet tuo è conspectu emori dicatur. Sic à vana gloria nullos alios ait perire, quam qui cæcutiunt & negligentes sunt, eique se exhibere, & ab ea conspici gestiunt, ipsam vero prius in facie intueri non sustinent, consideraturi quam vanum & inutile quid sit vana gloria. Si enim hunc vanæ gloriæ basiliscum hoc modo primo intueremini, minime vos ille interficeret, nec vllum detrimentum inferret; quin potius vos ipsum penitus opprimeretis, ipsum & destruendo, & in fumum euanescere faciendo.

Hoc itaque primum aduersus vanam gloriam remedium esto, vt scilicet primo nos hunc basiliscum intueri studeamus, attente inquam consideremus, & nobiscum examinemus, ipsam hominum opinio-

Psal. 90. 13.

Plin. lib. 8. c. 21. & lib. 29. c. 4.

Matth. 6. 1.

Vana gloria est basiliscus.

Prouisa non nocet.

Non prouisa nocet.

Primum remedium contra vanam gloriam.